

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн танилцуулга

1

- А. ХУУЛИЙН ҮЙЛЧЛЭХ ХҮРЭЭ, НЭР ТОМЪЁО, БҮТЭЦ**
- Б. ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТЫН ЖУРМУУД**
- В. ХУДАЛДАН АВАХ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТЛЭГ
ЗААЛТУУД**

а. Хуулийн үйлчлэх хүрээ, нэр томъёо, бүтэц

Хуулийн зорилт, хамрах хүрээ

2

- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах ажиллагаанд үүсэх харилцаа
 - төлөвлөх, зохион байгуулах, тайлагнах
 - уг ажиллагаанд хяналт тавих
 - гомдол гаргаж шийдвэрлүүлэх
 - хууль зөрчигчдөд хариуцлага хүлээлгэх

а. Хуулийн үйлчлэх хүрээ, нэр томъёо, бүтэц

Хуулиар зохицуулахгүй бараа, ажил, үйлчилгээ

3

- Хуулиар төрийн нууцад хамруулсан болон үндэсний аюулгүй байдлыг хангахтай холбоотой тусгай зориулалтын тоног төхөөрөмж, байгууламж, ажил, үйлчилгээ болон галт зэвсэг худалдан авахтай холбоотой харилцаа

- Төрийн өмчит хуулийн этгээдийн гүйцэтгэх улсын чанартай авто замын засвар, арчилгаатай холбоотой ажил, үйлчилгээг худалдан авах
- Олон улсын гэрээнд худалдан авах ажиллагааг нь тусгайлан заасан гадаадын зээл, тусламжийн төслүүд

- **Монгол Улсын Хөгжлийн банкны үйл ажиллагаатай холбогдсон бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авахтай холбоотой харилцаа**

а. Хуулийн үйлчлэх хүрээ, нэр томъёо, бүтэц

Худалдан авах ажиллагааны зарчим

4

- Ил тод байх
- Өрсөлдөх тэгш боломжтой байх
- Үр ашигтай
- Хэмнэлттэй байх
- Хариуцлагатай байх

а. Хуулийн үйлчлэх хүрээ, нэр томъёо, бүтэц

Хуулийн нэр томъёо - Захиалагч

5

- Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд
- 50 буюу түүнээс дээш хувийн төрийн болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой этгээд
- Гадаадын зээл тусламжийг зохицуулах тухай хуульд заасан гадаадын зээл тусламжийн хөрөнгөөр санүүжих төслийг гэрээний үндсэн дээр хэрэгжүүлэх эрх авсан төсөл хэрэгжүүлэгч

а. Хуулийн үйлчлэх хүрээ, нэр томъёо, бүтэц

Хуулийн нэр томъёо - Тендерт оролцогч

6

Захиалагчаас хараат бус дараахь этгээд:

- Дангаараа тендер ирүүлсэн этгээд
- Хамтран ажиллах гэрээний үндсэн дээр нэг тендер ирүүлсэн хэд хэдэн этгээд

а. Хуулийн үйлчлэх хүрээ, нэр томъёо, бүтэц

Хуулийн нэр томъёо – Ерөнхий гэрээ

- Ерөнхий гэрээ гэж захиалагч нь байнгын хэрэгцээтэй бараа, ажил, үйлчилгээг 1 ба түүнээс дээш нийлүүлэгч, үйлчилгээ үзүүлэгч, гүйцэтгэгчтэй 3 хүртэл жилийн хугацаанд үнэ болон бусад нөхцөлийг тохирч байгуулсан гэрээг хэлнэ.

Ерөнхий гэрээ байгуулах журам, зааврыг төсвийн асуудал эрхлэсэн Засгийн газрын гишүүн батална. \Хуулийн 8.11, 8.12\

б. Тендер шалгаруулалтын журмууд

Худалдан авах ажиллагааны журам

8

- Нээлттэй тендер шалгаруулалтын журам
- Тендер шалгаруулалтын онцгой журам
 - Хязгаарлагдмал тендер шалгаруулалт
 - Харьцуулалт
 - Шууд гэрээ
- Зөвлөх үйлчилгээний гүйцэтгэгч сонгох журам
- Олон нийтийн оролцоотой худалдан авах ажиллагааны журам

Бага үнийн дүнтэй энгийн худалдан авалтад худалдан авах ажиллагааны журмыг мөрдөхгүй байж болно.

б. Тендер шалгаруулалтын журмууд

Худалдан авах ажиллагааны журмыг сонгох

9

Засгийн газар доорх босго үнийг бараа, ажил, үйлчилгээ тус бүрээр ангилан тогтооно:

➤ Харьцуулалт	дээд хязгаар
➤ Шууд худалдан авалт	дээд хязгаар
➤ Зөвлөх сонгох бага үнийн арга	дээд хязгаар
➤ Вэб хуудсанд зарлан мэдээлэх	доод хязгаар

б. Тендер шалгаруулалтын журмууд

Босго үнэ

№	Ангилал	Бараа	Ажил	Зөвлөх	Бусад
1	Харьцуулалтын аргаар худалдан авах	30 сая	50 сая		30 сая
2	Шууд худалдан авах	1 сая	-	1 сая	1 сая
3	Бага үнийн арга			30 сая	
4	Вэб хуудсанд тендерийн урилгыг зарлах	50 сая	100 сая	50 сая	50 сая

Тендер шалгаруулалтын журам

11

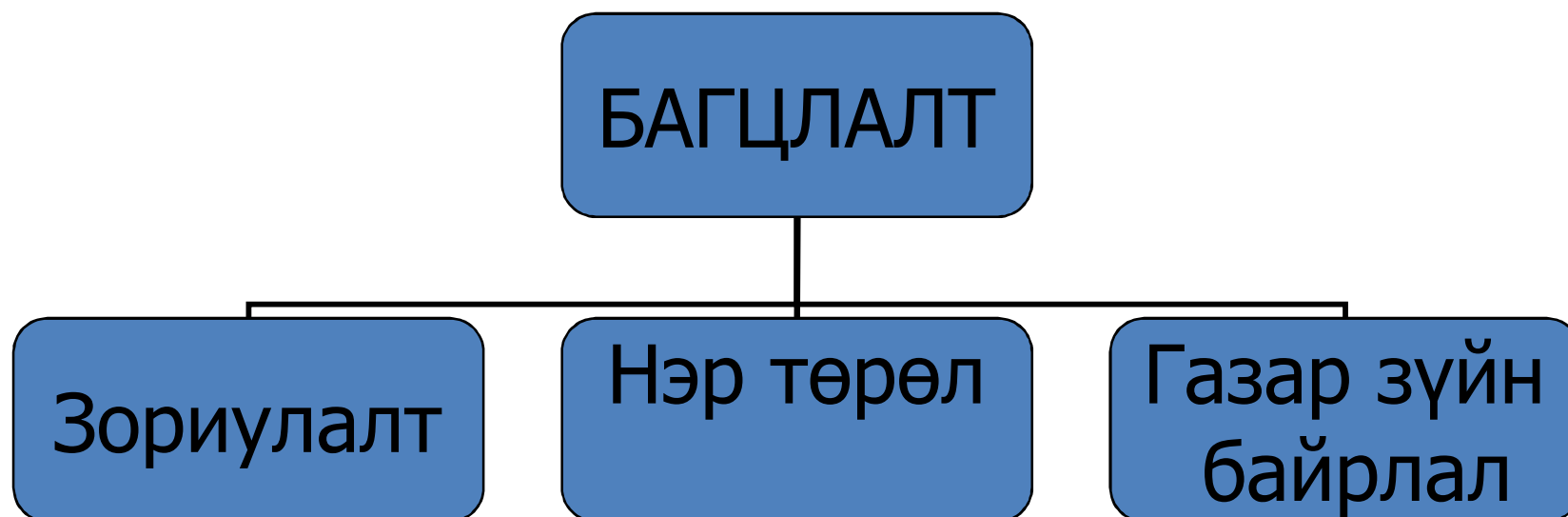
- *Тендер шалгаруулалтын журмыг сонгохдоо тухайн бараа, ажил үйлчилгээний нийт төсөвт өртгийг үндэслэл болгоно.*
- *Энэ хуулийн 8.1 дэх хэсэгт заасан босго үнэд багтаах эсхүл нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэхээс зайлсхийх зорилгоор нийт төсөвт өртгийг хувааж хэд, хэдэн тендер шалгаруулалт явуулахыг хориглоно.*

ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТЫГ БАГЦЛАХ

Захиалагч өрсөлдөөнийг дэмжих зорилгоор бараа, ажил, үйлчилгээг доорх багцлалтыг харгалзан нэг төрлийн болон ижил төстэй байдлаар нь хэд хэдэн багцад хувааж тендер шалгаруулалт явуулж болно.

ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТЫГ БАГЦЛАХ

13

- Тендер шалгаруулалтыг багцад хувааж явуулахдаа дараах шаардлагыг хангана:
 - Тендер шалгаруулалтын журмыг сонгохдоо бүх багцын нийлбэр өртгийг үндэслэл болгох
 - Тендерийн урилга болон тендерийн баримт бичигт багцуудын талаарх мэдээлэл, тендер оролцогч нь нэг буюу хэд хэдэн эсхүл бүх багцад саналаа ирүүлж болохыг заах
 - Багц тус бүрт үнэлгээ хийх
 - Тухайн тендер шалгаруулалтын дүнгээр байгуулах бүх гэрээний үнийн нийлбэр нь хамгийн бага байх хувилбарыг сонгох

ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТЫГ БАГЦЛАХ

14

- Гэрээ байгуулах эрхийг багц тус бүрээр эсхүл хэд хэдэн багцаар буюу бүх багцаар олгож болно.
- Тендер оролцогч нэг этгээдэд нэгээс дээш багц бараа, ажил, үйлчилгээгээр гэрээ байгуулах эрх олгохоор шийдвэрлэсэн бол энэ тухай худалдан авах ажиллагааны тайланд дурдана

в. ХАА-ны нийтлэг заалтууд

Тендер шалгаруулалтад гадаадын этгээдийг оролцуулах

- 10.000.000.001 төгрөгөөс дээш төсөвт өртөг бүхий ажил
- 100.000.001 төгрөгөөс дээш төсөвт өртөг бүхий бараа, үйлчилгээ

Тендер шалгаруулалтад давуу эрх олгох

16

Давуу эрх олгох шалгуур:

- Монгол Улсын гарал үүсэлтэй бараа нийлүүлэх тендер ирүүлсэн этгээд
- 50-иас доошгүй хувийг нь бие даан гүйцэтгэхээр ажил гүйцэтгэх тендер ирүүлсэн этгээд /Монгол Улсын иргэн, хуулийн этгээд, Монгол Улсад бүртгэлтэй, өмчийнх нь 50-иас доошгүй хувь нь Монгол Улсын иргэн, хуулийн этгээдийн хувь хөрөнгөөс бүрдсэн гадаадын хөрөнгө оруулалттай хуулийн этгээд
- орон нутагт үйлдвэрлэсэн бараа, материал, үзүүлж байгаа үйлчилгээг хамгийн ихээр ашигласан
- орон нутгаас хамгийн их ажиллах хүч авсан
- Хуулийн этгээдийн ажиллах хүчний 90-ээс доошгүй хувь нь Монгол улсын иргэн байх

В. ХАА-ны нийтлэг заалтууд

Давуу эрхийн хувь хэмжээ

17

Бараа

Монгол Улсын гарал
үүсэлтэй барааны хэсгийн
үнийн **10%**

Ажил

Дотоодын гүйцэтгэгчийн
ажил гүйцэтгэх тендерийн
үнийн **7.5%**

Тендерийн үнэлгээ хийхдээ хуулийн 10.1-д заасан этгээдэд давуу эрх олгох бол энэ тухай тендерийн баримт бичигт тодорхой заах бөгөөд давуу эрх эдлэхийг хүссэн тендерт оролцогч барааны гарал үүсэл, өртгийн талаарх мэдээлэл, эсхүл хуулийн 10.1.2-10.1.4-т заасныг нотлох баримтыг ирүүлнэ.

Давуу эрх олгох

- Энэ хуулийн 10.1.1, 10.1.3-т заасан этгээдэд давуу эрх олгох бол түүний ирүүлсэн тендерийн Монгол Улсын гарал үүсэлтэй барааны хэсгийн үнийг 10%, хуулийн 10.1.2., 10.1.4-т заасан этгээдийн ажил гүйцэтгэх тендерийн үнийг 7.5 хувиар хийсвэрээр бууруулж тооцон бусад оролцогчдын тендерийн үнэтэй харьцуулж үнэлнэ.
- Ийнхүү тендерийн үнийг хийсвэрээр тооцож үнэлсэн нь энэ хуулийн 10.1.1-10.1.4-т заасан этгээдийн тендерийн үнийг бууруулах, өөрчлөх үндэслэл болохгүй

Техникийн тодорхойлолт

19

- Тухайн бараа, ажил, үйлчилгээг гадаад шинж чанарын үзүүлэлтээр бус, зориулалт, хэрэглээ, ашиглалт, чанарын түвшин, техникийн үзүүлэлт зэргээр тодорхойлсон байна
- Монгол Улсын хүлээн зөвшөөрсөн олон улсын стандартад үндэслэх, ийм стандарт байхгүй тохиолдолд үндэсний стандарт, техникийн шаардлага, норм, норматив, дүрэм, зааварт үндэслэсэн байна
- Барааны тэмдэг, нэр, хэлбэр маяг, төрөл, гарал үүсэл, үйлдвэрлэлийн арга, үйлдвэрлэгч буюу нийлүүлэгчийг тухайлан заасан шаардлага, нөхцөл тавихгүй байх. Хэрэв зайлшгүй тухайлан заах шаардлагатай бол түүний ард "эсхүл түүнтэй дүйцэх" гэсэн тодотголыг хэрэглэнэ.
- Захиалагч техникийн тодорхойлолт бэлтгэхэд тухайн тендер шалгаруулалтад оролцох сонирхолтой этгээдээс өрсөлдөөн хязгаарлахад хүргэж болох зөвлөгөө авахыг хориглоно.

Тендерт оролцогчийн чадварыг үнэлэх

- Тендер шалгаруулалтад оролцохыг сонирхсон этгээдийг тэгш боломжоор хангаж, шударга өрсөлдөх нөхцлийг бүрдүүлэх зорилготой
- Тендерт оролцогчийн ерөнхий, санхүүгийн, техникийн буюу туршлагын чадавхийг хянан үзэж магадлана.
- Захиалагч тухайн тендер шалгаруулалтад тавигдах чадварын шалгуур үзүүлэлт, түүнд тавигдах шаардлагыг хуулийн 14-16 дугаар зүйлд нийцүүлэн тогтоож, тендерийн баримт бичигт тусгана.
- Захиалагчийн тогтоосон чадварын шалгуур үзүүлэлт, түүнд тавигдах шаардлагыг хангаагүй тендерээс татгалзаж, энэ тухай түүнд бичгээр мэдэгдэнэ.
- Захиалагч хамгийн сайн үнэлэгдсэн тендер ирүүлсэн оролцогчийн чадварын шаардлагыг гэрээ байгуулах эрх олгохоос өмнө дахин магадлаж болно.
- Захиалагч тендерт оролцогчийн техникийн болон бизнесийн нууцыг хадгална.

Урьдчилсан сонголт явуулах

21

- Захиалагч тендер ирүүлэхээс өмнө тендер шалгаруулалтад оролцохыг сонирхсон этгээдийн чадавхийг магадлах зорилгоор урьдчилсан сонголт явуулж болох бөгөөд дараах журмыг баримтлана.
 - Тендер шалгаруулалтад оролцохыг сонирхсон этгээдийн чадавхийн шалгуур үзүүлэлт , түүнд тавигдах шаардлага, тэдгээрийг хангасныг нотлох баримтыг тусгасан урьдчилсан сонголтын баримт бичгийг бэлтгэх
 - Урьдчилсан сонголт явуулах тухайгаа энэ хуулийн 21.1-21.4-т заасны дагуу зарлан мэдээлэх
 - Урьдчилсан сонголтын баримт бичигт заасан чадварын шалгуур үзүүлэлтийг хангасан оролцогчид тендер ирүүлэхийг мэдэгдэх.
- Урьдчилсан сонголт явуулахтай холбогдсон журам, зааврыг төсвийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

Ерөнхий чадварыг магадлах

- Дараах нөхцөл байдал тогтоогдвол тендерт оролцогч ерөнхий нөхцөл хангаагүй гэж үзнэ:
 - Төлбөрийн чадваргүй болсон, татан буугдаж байгаа, дампуурлаас зайлсхийх зорилгоор зээл олгогчтой тохиролцсон, бизнесийн үйл ажиллагааг нь зогсоосон, эсхүл үүсгэн байгуулагдсан улсын хуулийн дагуу дээр дурдсантай адилтгах нөхцөлд байгаа
 - Монгол Улсын, эсхүл үүсгэн байгуулагдсан улсын хуулийн дагуу татвар, хураамж, төлбөрөө төлөөгүй
 - Төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээд нь захиалагчаас хараат байдлаар үйл ажиллагаа явуулдаг

В. ХАА-ны нийтлэг заалтууд

23

- Сүүлийн 3 жилийн хугацаанд худалдан авах ажиллгаанд оролцохдоо гэрээний үүргээ ноцтой зөрчсөн, биелүүлээгүй, эсхүл мэргэжлийн үйл ажиллагаанд алдаа гаргасныг шүүх, эрх бүхий байгууллага тогтоосон;
- Тендер ирүүлэхдээ илт худал мэдүүлснийг шүүх, эрх бүхий байгууллага тогтоосон
- Сүүлийн 3 жилийн хугацаанд авилга, залилан мэхлэх үйл ажиллагаанд холбогдсоныг хуульд заасны дагуу шүүх, эрх бүхий байгууллага тогтоосон.

Дээрх нөхцөл үүссэн бол “хар жагсаалт”-д бүртгэж зарлана

Ерөнхий чадварыг нотлох

- Энэ хуулийн 14.1-д заасан нөхцөл байдал үүссэнийг тендерт оролцогч Монгол улсын эсхүл үүсгэн байгуулагдсан улсын дараах баримт бичгээр нотолж болно.
 - Шүүхийн шийдвэр болон төрийн захиргааны эрх бүхий байгууллагаас гаргасан албан ёсны баримт бичиг
 - Үүсгэн байгуулагдсан улсын эрх бүхий байгууллагаас олгосон гэрчилгээ болон түүнтэй адилтгах бусад баримт бичиг
- Дээр заасан баримт бичгээс тухайн тендер шалгаруулалтад ирүүлэх шаардлагатай баримт бичгийг тендерийн баримт бичигт тусгайлан заана.
- Тендерт оролцогч энэ хуулийн 14.1-д заасан нөхцөл байхгүйг бичгээр мэдээлнэ.
- Захиалагч шаардсан тохиолдолд тендерт оролцогч хэрэгжүүлж байгаа буюу хэрэгжүүлэх эрх авсан гэрээний талаарх мэдээллийг бичгээр ирүүлнэ.
- Захиалагч дээрх мэдээллийг тендерт оролцогчийн тухайн гэрээг гүйцэтгэх санхүүгийн болон техникийн чадавхийг үнэлэхэд харгалзан үзнэ.

Санхүүгийн чадварыг үнэлэх

25

- Захиалагч тендерт оролцогчоос гэрээний үүргийн биелэлтийг хангах санхүүгийн чадвартайгаа баталсан нотолгоо ирүүлэхийг шаардаж болно.
- Захиалагч санхүүгийн чадавхийн шаардлагыг тендерийн, эсхүл урьдчилсан сонголтын баримт бичигт тусгана.

Санхүүгийн чадварыг үнэлэх

26

- Санхүүгийн чадавхийг дараах баримт бичгээр нотолж болно:
 - Харилцагч банкны мэдэгдэл
 - Тендерт оролцогчийн баталгаажсан санхүүгийн тайлан, шаардлагатай бол аудитын дүгнэлтийн хамт
 - Зөвлөхийн орон тоо, цалин, бусад зардлын тооцооны хүснэгт
 - Тендерт оролцогчийн сүүлийн 5 хүртэлх жилийн хугацаанд хэрэгжүүлсэн тухайн гэрээтэй ижил бараа, ажил, үйлчилгээний жилийн борлуулалтын талаарх мэдээлэл

Техникийн чадвар болон туршлагыг үнэлэх

27

- Тендерт оролцогчийн техникийн чадавхи, туршлагыг ажил, бараа, үйлчилгээний агуулга, онцлог, тоо хэмжээг харгалзан дараах үзүүлэлтийн аль нэгийг үндэслэн тогтооно:
 - Тендерт оролцогчийн удирдах, хяналт тавих, тодорхой ажил, үйлчилгээ хариуцан гүйцэтгэх ажилтны боловсрол, мэргэжлийн ур чадвар
 - Сүүлийн 5 хүртэлх жилийн хугацаанд гүйцэтгэсэн ажлын жагсаалт, тэдгээрээс чанартай гүйцэтгэсэн ажлын өртөг, хугацаа, байршил, бүрэн гүйцэтгэсэн болохыг тодорхойлсон өмнөх үйлчлүүлэгчийн баримт
 - Сүүлийн 5 хүртэлх жилийн хугацаанд нийлүүлсэн үндсэн бараа, үйлчилгээ, тэдгээрийн үнийн дүн, хугацаа болон худалдан авагчдын жагсаалт, шаардлагатай бол бараа, үйлчилгээний гүйцэтгэлийн талаарх өмнөх худалдан авагчдын тодорхойлолт

Техникийн чадвар болон туршлагыг үнэлэх

- Тендерт оролцогчийн багаж, техник хэрэгслийн тодорхойлолт, үйлдвэрлэлийн байр, тоног төхөөрөмжийн жагсаалт
- Чанарын хяналтыг шууд, эсхүл туслан гүйцэтгэх гэрээ байгуулах замаар хэрэгжүүлэх чанарын хяналтын арга хэмжээ;
- Нийлүүлэх барааны загвар, тодорхойлолт, эсхүл гэрэл зураг, тэдгээрийн үнэн болохыг гэрчилсэн баримт
- Барааны хувьд эрх бүхий байгууллагаас олгосон чанарын гэрчилгээ, үйлдвэрлэгчийн итгэмжлэл
- Дээр заасан баримт бичгээс тухайн тендер шалгаруулалтад ирүүлэх шаардлагатай баримт бичиг, тэдгээрт тавигдах шаардлагыг тендерийн баримт бичигт заана.

Нээлттэй тендер шалгаруулалтын журам

НЭЭЛТТЭЙ ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТ

30

- Нээлттэй тендер шалгаруулалтын урилгыг энэ хуулийн 21 дүгээр зүйлд заасны дагуу зарлан мэдээлж, сонирхсон этгээдийг тендер шалгаруулалтад оролцох тэгш боломжоор хангана.
- Тендерт оролцох сонирхолтой этгээд нь захиалагчаас тогтоосон хугацаанд техникийн болон санхүүгийн саналыг хамтад нь ирүүлнэ.
- Энэ хуулийн 18 дугаар зүйлд зааснаас бусад тохиолдолд нээлттэй тендер шалгаруулалтыг нэг үе шаттай явуулна.

НЭЭЛТТЭЙ ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТ

31

- Захилагч нээлттэй тендер шалгаруулалтыг дараах нөхцөлд хоёр үе шаттай явуулж болно:
 - Ажлын цар хүрээ их, төсөвт өртөг өндөртэй болон цогцолбор буюу хоорондоо уялдаа холбоо бүхий хэд хэдэн бараа, ажил, үйлчилгээг нийлүүлэх гэрээ байгуулах шаардлагатай бөгөөд техникийн тэгш бус санал ирэх магадлалтай эсхүл өгөгдсөн шаардлагыг хангах, ижил хэмжээнд хүлээн зөвшөөрөхүйц хоёр, түүнээс дээш техникийн шийдэл байх боломжтой гэж захиалагч үзсэн
 - Захиалагч техникийн тодорхойлолтыг урьдчилан тогтоох боломжгүй бөгөөд ажлын цар хүрээг эцэслэн тогтоох, техникийн тодорхойлолт бэлтгэхэд туршлагатай гүйцэтгэгч, нийлүүлэгчээс туслалцаа авах шаардлагатай

НЭЭЛТТЭЙ ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТ

32

- Хоёр үе шаттай тендер шалгаруулалтыг дараах байдлаар явуулна:
 - Тендерт оролцогч нь техникийн саналаа ирүүлэх бөгөөд түүнийг захиалагч үнэлж, нэмж оруулах тодотгол, өөрчлөлтийг тендерт оролцогчтой тохиролцох
 - Тодотгол, өөрчлөлт оруулсан техникийн саналыг үндэслэн хийсэн санхүүгийн саналаа тендерт оролцогч ирүүлэх бөгөөд энэхүү тодотгосон саналыг захиалагч үнэлэх

Захиалагч хоёр үе шаттай нээлттэй тендер шалгаруулалт явуулах тухайгаа тендерийн баримт бичиг болон урилгад заана.

ТЕНДЕРИЙН БАТАЛГАА

- Захиалагч энэ хуулийн 8.1.1-д заасан босго үнээс дээш өртөгтэй бараа, ажил, зөвлөхийн бус үйлчилгээ, **100 сая төгрөгөөс дээш өртөгтэй зөвлөх үйлчилгээ** худалдан авах тендерт оролцогчоос тендерийн баталгаа ирүүлэхийг шаардана.
- Монгол улсын хуулийн этгээд тендерийн баталгааг банкны баталгаа, Засгийн газрын бондын хэлбэрээр, гадаадын хуулийн этгээд Монгол улсын буюу гадаадын банкны баталгаа, Монгол улсын Засгийн газрын бонд, эсхүл Монгол улсын Засгийн газраас зөвшөөрсөн үнэт цаасны хэлбэрээр ирүүлж болно.

ТЕНДЕРИЙН БАТАЛГАА

34

- Захиалагч тендерийн баталгааны хэмжээг дараах байдлаар тогтоож болно:
 - Тендерт оролцогчийг санал болгож байгаа үнийнхээ 1-2 хувиар тооцож баталгаа ирүүлэхийг тендерийн баримт бичигт тусгах
 - Шаардлагатай гэж үзвэл захиалагч өөрөө тендерийн баталгааны хэмжээг тухайн бараа, ажил, үйлчилгээний төсөвт өртгийн 1-2 хувиар тогтоож тендерийн баримт бичигт тусгана.
- Тендерийн баталгаа шаардсан нөхцөлд түүнийг ирүүлээгүй, эсхүл ирүүлсэн тендерийн баталгаа нь энэ хуульд заасан шаардлагыг хангаагүй бол захиалагч тухайн тендерээс татгалзана.

ТЕНДЕРИЙН БАТАЛГАА

35

- Захиалагч “хамгийн сайн” үнэлэгдсэн тендер ирүүлсэн оролцогчтой гэрээ байгуулсны дараа тендерийн баталгааг хүчингүй болгоно.
- Дараах тохиолдолд тендерийн баталгааг улсын орлого болгоно:
 - Тендерт оролцогч тендерийг нээсний дараа, тендерийн хүчинтэй хугацаа дуусахаас өмнө өөрийн тендерээс татгалзсан;
 - Гүйцэтгэлийн баталгаа ирүүлээгүй, эсвэл гэрээ байгуулахаас татгалзсан;
 - Хамгийн сайн үнэлэгдсэн тендер ирүүлсэн оролцогч гэрээ байгуулах эрх олгосон мэдэгдэлд заасан хугацаанд гүйцэтгэлийн баталгааг ирүүлээгүй, эсхүл гэрээ байгуулахаас татгалзсан;

НЭЭЛТТЭЙ ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТЫН УРИЛГА

36

- Захиалагч энэ хуулийн 8.1.5-д заасан босго үнээс дээш өртөгтэй тендерийн урилгыг энэ хуулийн 52.1.12-т заасан вэб хуудсанд байрлуулж тендер шалгаруулалтын дүнг тухай бүр мэдээлнэ.
- Тендерийн урилгад дараах мэдээллийг тусгана:
 - Захиалагч байгууллагын тодорхойлолт;
 - Худалдаж авах бараа, ажил, үйлчилгээний товч агуулга;
 - Тендерийн баримт бичиг, бусад мэдээлэл авах, тендер ирүүлэх хаяг;
 - Тендерийн баримт бичгийн үнэ;
 - Тендер шалгаруулалтад тавих тусгай шаардлага;
 - Тендер хүлээн авах эцсийн хугацаа;
 - Тендер нээх хугацаа;
 - Гадаадын этгээд оролцуулах эсэх;
 - Давуу эрх олгох эсэх;

Нийтлэг заалтууд

ТЕНДЕРИЙН БАРИМТ БИЧИГ, ТЭДГЭЭРТЭЙ ХОЛБООТОЙ МЭДЭЭЛЛИЙГ ОЛГОХ

37

- Захиалагч тендерийн баримт бичгийг тендерийн урилга нийтлэгдэх өдрөөс өмнө бэлэн болгосон байх үүрэгтэй.
- Тендерийн баримт бичгийг түүнийг хэвлэн олшруулах, түгээх буюу тендер шалгаруулалтыг зохион байгуулах өртөгөөр үнэлж, тендерт оролцохыг сонирхогчдод уг үнээр саадгүй худалдана.
- Тендерт оролцогч тендерийн баримт бичигтэй холбоотой тодруулга, нэмэлт мэдээллийг тендер хүлээн авах эцсийн хугацаанаас ажлын таваас доошгүй хоногийн өмнө захиалагчаас авах хүсэлтийг бичгээр гаргаж болно.

Нийтлэг заалтууд

ТЕНДЕРИЙН БАРИМТ БИЧИГ, УРИЛГЫГ ГАДААД ХЭЛ ДЭЭР БЭЛТГЭЖ ТАРААХ

38

- Тендерийн баримт бичиг, урилгыг дараах тохиолдолд монгол хэлээс гадна олон улсын худалдаанд өргөн хэрэглэгддэг хэл дээр бэлтгэнэ:
 - Энэ хуулийн 9 дүгээр зүйлд заасны дагуу гадаадын этгээд оролцох эрхтэй бол
 - Бараа, ажил, үйлчилгээний төсөвт өртөг, шинж чанар гадаадын этгээдийн сонирхлыг татна гэж захиалагч үзэж байгаа бол

ТЕНДЕР ИРҮҮЛЭХ БОЛОН ХҮЧИНТЭЙ БАЙХ ХУГАЦАА

39

- Захиалагч тендерт оролцогчдод тендер бэлтгэж ирүүлэх хангалттай, ижил хугацаа олгоно.
- Тендер хүлээн авах эцсийн хугацааг тендер шалгаруулалтыг анх зарлан мэдээлсэн өдрөөс эхлэн тооцож тогтооно.
- Нээлттэй тендер шалгаруулалтын тухайд тендер хүлээн авах эцсийн хугацааг 30 буюу түүнээс дээш хоногоор тогтооно.

Нийтлэг заалтууд

ТЕНДЕР ИРҮҮЛЭХ БОЛОН ХҮЧИНТЭЙ БАЙХ ХУГАЦАА

- ~~Тендер нээснээс хойш тухайн тендер шалгаруулалтыг зохион байгуулж дуусах хугацааг захиалагч тогтоож, тендерийн урилга, тендерийн баримт бичигт тусгах бөгөөд уг хугацаанд тендер хүчинтэй байна.~~
 - Тендер нээснээс хойш тухайн тендер шалгаруулалтыг **45** хоногт багтаан зохион байгуулж дуусгах бөгөөд уг хугацаанд тендер хүчинтэй байна.
 - Захиалагчаас үл хамаарах шалтгаанаар тендер хүчинтэй байх хугацаанд багтаж гэрээ байгуулах боломжгүй болсон захиалагч санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүсэлт гарган, зөвшөөрөл авсны үндсэн дээр уг хугацааг **нэг удаа 30** хоногоор сунгаж болно.

Нийтлэг заалтууд

ТЕНДЕР ИРҮҮЛЭХ БОЛОН ХҮЧИНТЭЙ БАЙХ ХУГАЦАА

- Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага хүсэлтийг хүлээн авснаас хойш ажлын 5 өдрийн дотор хянаж, захиалагчийн ирүүлсэн баримт бичиг, мэдээлэл болон бусад тодруулгад үндэслэн шийдвэрлэнэ.
- ... Хамгийн сайн үнэлэгдсэн тендер ирүүлсэн оролцогчид гэрээ байгуулах эрх олгохоор шийдвэрлэж, энэ тухай түүнд болон бусад оролцогч бүрд **шалгараагүй үндэслэлийн хамт** нэгэн зэрэг бичгээр мэдэгдэнэ. \29.1\

ТЕНДЕР ИРҮҮЛЭХ

42

- Тендерийг тендерийн баримт бичигт товлосон хугацаанд, дурдсан хаягаар, заасан хэлбэрээр ирүүлэх бөгөөд тендерт оролцогч энэ хугацаанд тендерт нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, татгалзах саналаа ирүүлж болно.
- Энэ хуулийн 21.5.6-д заасан хугацаанаас хожимдож ирүүлсэн, эсхүл тендерийн баримт бичигт зааснаас өөр хэлбэрээр ирүүлсэн тендерийг хүлээж авахгүй бөгөөд хаягаар нь буцаана.

ТЕНДЕРИЙН НЭЭЛТ

43

- Хүлээн авсан бүх тендерийг тендерийн баримт бичигт заасан газар, товлосон хугацаанд нийтийн өмнө нээх бөгөөд тендер нээх хугацааг тендер хүлээн авах эцсийн хугацаанаас хойш 1 цагийн дотор байхаар товроно.
- Тендер нээхэд тендерт оролцогч, эсхүл түүний төлөөлөгч болон сонирхсон этгээд оролцох эрхтэй.

ТЕНДЕРИЙН НЭЭЛТ

44

- НЭЭЛТ хийхдээ:
 - Тендерт оролцогчийн нэр
 - Тендерийн үнэ
 - Тендерийг хувилбарт саналтайгаар ирүүлэхийг зөвшөөрсөн тохиолдолд хувилбарт саналын үнэ
 - Тендерт тусгасан үнийн хөнгөлөлт
 - Тендерийн баталгаа ирүүлсэн эсэх
 - Оролцогч өөрийн тендерийг өөрчилсөн эсхүл татгалзсан тухай мэдээллийг захиалагч зарлаж, тэмдэглэл үйлдэнэ.

Нээлтийн тэмдэглэлд хуулийн 26.2-т заасан этгээд, захиалагч байгууллагын төлөөлөгч гарын үсэг зурна.

ТЕНДЕРИЙН НЭЭЛТ

45

- Тендер нээх үед энэ хуулийн 26.3-26.5-д зааснаас бусад үйл ажиллагаа явуулах, шийдвэр гаргахыг хориглоно.
- Тендер нээх үед зарлагдаагүй, тэмдэглэлд заагаагүй тендерийн үнэ, үнийн хөнгөлөлт болон хувилбарт тендерийн үнийг үнэлгээ хийхэд тооцохгүй.
- Захиалагч тендер нээсний дараа тендерийн агуулга, үнийн талаар тендерт оролцогчтой санал солилцохыг хориглоно.

БҮХ ТЕНДЕРЭЭС ТАТГАЛЗАХ

46

- Дараах тохиолдолд захиалагч бүх тендерээс татгалзана:
 - Шаардлагад нийцсэг нэг ч тендер ирээгүй;
 - Тендер шалгаруулалтад үнийг урьдчилан тохиролцсон, өрсөлдөгчөө тендер шалгаруулалтын бодит нөхцөлөөс төөрөгдүүлсэн, тэдэнд дарамт, шахалт үзүүлсэн нь шүүх, эрх бүхий байгууллагаас тогтоогдсон бол;
 - Шаардлагад нийцсэн бүх тендерийн үнэ захиалагчийн тооцсон төсөвт өртгөөс 5-аас дээш хувиар хэтэрсэн;
 - Энэ хуулийн 30.2-т заасан хэлэлцээ амжилтгүй болсон;

БҮХ ТЕНДЕРЭЭС ТАТГАЛЗАХ

47

- Шаардлагад нийцсэн бүх тендерийн үнэ захиалагчийн тооцсон төсөвт өртгөөс хэтэрсэн тохиолдолд захиалагч 5 хүртлэх хувиар хэтэрсэн үнэтэй тендер ирүүлсэн тендерт оролцогчтой гэрээний үнийг төсөвт өртөгт багтаах зорилгоор хэлэлцээ хийх бөгөөд ийнхүү хэлэлцээ хийхдээ захиалагч тендерт оролцогчийн санал болгосон үнийг үндэслэлгүйгээр бууруулахыг хориглоно.
- Энэ хуулийн 30.1-д заасны дагуу бүх тендерээс татгалзсан тохиолдолд захиалагч тендерт оролцогчийн өмнө хариуцлага хүлээхгүй.

БҮХ ТЕНДЕРЭЭС ТАТГАЛЗАХ

- Бүх тендерээс татгалзсан тохиолдолд захиалагч дараах шийдвэрийн аль нэгийг гаргана:
 - Тендер шалгаруулалт амжилтгүй болсон шалтгааныг судалж, тендерийн баримт бичгийн агуулгад шаардлагатай өөрчлөлт оруулж нээлттэй тендер шалгаруулалт явуулах
 - Энэ хуулийн 30.1.3, 30.1.4-т заасан гөхцөл үүссэн бөгөөд тендер шалгаруулалт амжилтгүй болсон шалтгаан нь зөвхөн худалдан авах бараа, ажил, үйлчилгээний тоо хэмжээ, цар хүрээтэй холбоотой бол тэдгээртэй холбогдолтой өөрчлөлтийг тендерийн баримт бичигт оруулж хязгаарлагдмал тендер шалгаруулалт явуулах
 - Энэ хуулийн 30.4.1, 30.4.2-т заасны дагуу явуулсан тендер шалгаруулалтын үр дүнд 30.1-д заасан нөхцөл байдал дахин үүсвэл шууд гэрээ байгуулах

ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТЫН ОНЦГОЙ ЖУРМЫГ ХЭРЭГЛЭХ НЬ

49

- Хязгаарлагдмал тендер шалгаруулалтын аргыг хэрэглэх тухай
- Харьцуулалтын аргыг хэрэглэх тухай
- Шууд гэрээ байгуулах аргыг хэрэглэх тухай

ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТЫН ОНЦГОЙ ЖУРМУУД

50

- Хязгаарлагдмал тендер шалгаруулалтыг хэрэглэх тохиолдлууд:
 - Мэргэжлийн өндөр ур чадвар, туршлага, техник, технологи шаардсан нарийн төвөгтэй бараа, ажил, үйлчилгээ гүйцэтгэх чадвартай этгээдийн тоо хязгаарлагдмал
 - Хуулийн 30.4.2-т заасан тохиолдолд
 - ✦ Хязгаарлагдмал тендер шалгаруулалт явуулахдаа захиалагч энэ хуулийн 52.1, 12-т заасан вэб хуудсанд тендерийн урилгыг нийтэлж, сонирхогч этгээдийг тендер шалгаруулалтад оролуцох тэгш боломжоор хангана.
 - ✦ Тендерийг хүлээж авах эцсийн хугацааг тендерийн урилга тараасан өдрөөс хойш 15 буюу түүнээс дээш хоногоор тогтооно

ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТЫН ОНЦГОЙ ЖУРМУУД

51

- Харьцуулалтын аргыг дараах тохиолдолд хэрэглэнэ:
 - Бараа, ажил, үйлчилгээний төсөвт өртөг нь энэ хуулийн 8.1.1-д заасан босго үнээс хэтрээгүй тохиолдолд:
 - ✦ Техникийн тодорхойлолт болон бусад нөхцөл шаардалага хангаж байгаа 3 болон түүнээс дээш этгээдэд үнийн санал ирүүлэхийг мэдэгдэх
 - ✦ Техникийн болон бусад нөхцөл шаардлагыг хангаж байгаа хамгийн бага үнэ санал болгосон тендерт оролцогчид энэ хуулийн 29.1-д заасны дагуу гэрээ байгуулах эрх олгох
 - ✦ Үнийн санал ирүүлэх хугацааг урилга илгээсэн өдрөөс хойш ажлын 5-аас доошгүй хоногоор тогтооно

Тендер шалгаруулалтын журмууд

ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТЫН ОНЦГОЙ ЖУРМУУД

52

- Гэрээ шууд байгуулах аргыг дараах нөхцөлд хэрэглэнэ:
 - Хуулийн 30.4.3, 33.4-т заасан тохиолдолд
 - Оюуны өмчийн эрхийг хамгаалах шаардалагаар гэрээг зөвхөн нэг этгээдтэй байгуулах боломжтой бөгөөд түүнийг орлох этгээд байгүй бол
 - Нэмэлт нийлүүлэлт нь анхны гэрээний үнийн 20 хувиас хэтрээгүй нөхцөлд
 - Нэмэлт ажлын өртөг анхны гэрээний үнийн 15 хувь болон хуулийн 8.1.1-д заасан босго үнийн аль багаас хэтрээгүй нөхцөлд
 - Гэнэтийн болон давагдашгүй хүчний шинжтэй онцгой нөхцөл байдлын улмаас нээлттэй буюу хязгаарлагдмал тендер шалгаруулалтын журмын дагуу тендер хүлээн авах доод хугацааг мөрдөх боломжгүй бол
 - Хүн амын эрүүл мэндийн аюулгүй байдлыг хангахтай холбоотой зарим онцгой эм, эмнэлгийн хэрэгслийг олон улсын байгууллагаас шууд болон дамжуулан худалдан авах шаардлагатай гэж үзсэн бол.

ТЕНДЕР ШАЛГАРУУЛАЛТЫН ОНЦГОЙ ЖУРМУУД

53

- Гэрээ шууд байгуулах аргыг дараах байдлаар хэрэгжүүлнэ:
 - Энэ хуулийн 34.1-д заасан нөхцөлийн дагуу шууд гэрээ байгуулахдаа хуулийн 14-16 дугаар зүйлийн шаардлагыг хангасан тухайн бараа, ажил, үйлчилгээг гүйцэтгэх чадавхитай нэг эсхүл түүнээс дээш тооны этгээдтэй хэлэлцээ хийж, техникийн тодорхойлолт болон бусад нөхцөл, шаардлагыг хамгийн сайн хангасан этгээдтэй гэрээ байгуулна
 - Хуулийн 34.1-д заасны дагуу гэрээ шууд байгуулсан тохиолдолд захиалагч гэрээний хувийг уг аргыг хэрэглэх болсон үндэслэлийн хамт төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

